

Bleiburski - memento mori

Povijest svakoga naroda obiluje pobedima i porazima, ali bleiburški poraz nosi u sebi najdublju dimenziju tragičnosti. O bleiburski tragediji i golgotskem križnome putu hrvatskih vojničkih postrojbi in više stotina tisuće hrvatskih građana - civila, staraca, žena i djece, moralo se šutjeti desetljećima.

A i tako se desetljećima šutljelo o sloveskim domobranima, civilima, čitavih porodica pučanstva nemačke nacije (poznato pod izrazom **njemačko rješenje**).

Tragična stvarnost tih ljudi, taj čin ratnog umorstvu proveden je v znaku takozvanih konvencija o ljudskim pravima, konvencija o ratnih zarobljenicima je u cijelom poslije ratnom razdoblju nepoznata i prekrivene je naslagama pseudovskim protislonim frazama i razprava. Smatramo, da smo povjesnom i moralno dužni iznjeti istinu o dramatičkom zbivanju bleiburške tragedije i upoznati stvarno tragično sudbino tog demonskog događaja **Dies ere**, koji je progutao za tri mjeseca preko 250 tisuća zarobljenika i drugih nesretnika u slovenskoj zemlji. Treba otvoreno i s matematičkim dokazima odgrnuti zastor nad bleiburškom tragedijom žrtava. Konačno se mora skinuti maska s tog kriminalnog vremena.

Već je davno poznato, kako je Prva i Druga armija tadašnjeg komandanta **Koče Popovića** i **Kosta Nađa** odigrala ulogu likvidatora hrvatskih zarobljenika uz pomoć slovenskog KNOJ-a. Slovenski KNOJ pa je lidvidirao slovenske domobrane i slovenske civile, a to su bili naši slovenci i slovenski državljanji njemačke nacionalnosti. Bleiburg simbolizira kolone smrti, vse one bespomočne povorce patnika, udarce kundakom i bajonetom na putu prema logorima smrti, vsa podmukla umorstva, koja su se provodila na putu i u logorima smrti. Simbolizira protitenkovske jarke, brezna, šljunčare, sve ono umiranje od gladi i žedi, bolesti, u masama sve one izmučene zarobljenike, prerešetane rafalima na cestama i grapama, simbolizira majke i udovice te još u smrtnom strahu za svoju djecu i muževe.

Kroz svih ovih naših spoznanja utvrđujemo jednu tragičnu povijest, pa između ostalog i organizirani kriminal, gdje su se zarobljenici najprije opljačkali, tek ih onda likvidirali.

Kada pak govorimo o Bleiburgu, tada uzimamo taj kraj kao simbol jednoga političkog umorstva, zločin, genocid, holokaust slovenskog i hrvatskog naroda, uglavnom katoličke vjere kao i muslimanske vjere hrvatske nacionalnosti.

U ovom našem izvješču obrađena su uglavnom velika masovna grobišta, dok sigurno ima **najmanje još oko 500 manjih ili nepoznatih grobišta, čiji sabir žrtava ovdje nije ubuhvačen**.

Bleiburška tragedija je kao simbol masovnih likvidacija kolone smrti, protitankovski jarki, brezna, ukratkotom masovna političko umorstvo hrvatskog i slovenskog naroda, koje čeka svog objektivnog tumača i povjesničara, i to neka bude treći Hrvatski žrtvoslovni kongres.

Bleiburška tragedija ili bleiburški pokolji nazivaju se po mestu Bleiburg ili slovensko Pliberg, mjesto, koje se nalazi uz samo austrijsku-slovensku granicu. Tu i u blizini tog kraja je većina hrvatskih i slovenskih vojnih postrojbi položilo svoje oružje na zahtjev bezuvjetne predaje Britanske vojne komande u Austriji. Od tu su se onda počele vraćati u Jugoslaviju dugačke kolone hrvatskih vojnika i izbjeglica, koja se je pretvorila u kolonu smrti. Slovenske domobrane i samo oko 25 tisuća hrvatskih vojnih izbjeglica i civila pak su vratili natrag vlakovnim kompozicijama, ostalo je išlo **Križnim putem**.

Neka taj treći Hrvatski žrtvoslovni kongres s punom objektivnošću presudi i osudi bleiburšku tragediju i sva dramatična tragična zbivanja toga vremena.

**POVLEČENJE HRVATSKE VOJSKE I CIVILA
SLOVENSKIH DOMOBRANA
LJOTIĆEVE POLICIJE I NEDIĆEVIH DOBROVOLJACA
PREKO SLOVENIJE U AUSTRIJU**

1.svibnja1945.g. odluka hrvatske vlade priobčene u glavnom vojnem stožeru, da se vojska i civili povuku preko Slovenije u Austriju i predaju Britancima.

9.svibnja 1945.g. evakuacija slovenskih domobrana, Nedićević dobrovoltaca in Ljotićeve policije preko Kranja, Tržiča, Ljubelja u Austriju. Na ljevome bregu Drave su predali oružje o bjezuvijetnoj predaji Britancima 13. i 14. svibnja 1945.g.

15.svibnja 1945.g. hrvatski predstavnici Herenčić i Crljen na pregovorima kod Bleiburga prihvačaju Britanski zahtjev o brezuvijetnoj predaji Britancima.

**IZRUČIVANJE HRVATSKIH VOJNIH POSTROJBNI I CIVILA
SLOVENSKIH DOMOBRANA I CIVILA
NEDIĆEVIH DOBROVOLJACA I LJOTIĆEVE POLICIJE I CIVILA**

Britanci su več 10.svibnja 1945.g. zaustavili grupe oko 500 hrvatskih vojnika pred crkvom u Weidenu. Nešto kasnije u hotelu Turchev je Britanska policija aretirala jedan dio hrvatske vlade NDH. Tako su svaki dan aretirali veće ili manje grupe hrvatskih vojnika i civila te ih preko željezničke stanice Rosenbah-Podrasca i kros karavanski tunel predali partizanima. Izročivanje u Titovu klaonicu počelo je 15., 17., 21. i 23. svibnja 1945.g.. Jedan dio, a naročito civili od vlade NDH sa ženama i djecom smestili su ih u barake kod železničke stanice u Radovljici. Njih su več 17. svibnja 1945.g. pobijani u šumi Podgrad kod Radovljice, tamošnjih žrtva je bilo 1300-1500 ljudi, muškarce, žene i djecu.

Jedan dio vračenih civila smjestili su u barake kod železničke stanice u Škofji Loki. Bilo ih je oko 300, jedan dio su pobili 23. i 24. svibnja 1945.g. u šumi zaselka zvanom Crngrob. Domači ljudi, koji su sve to vidjeli, kažu, da ih je bilo oko 150, a ti su zakopani u tamošnjih pet grobištima, ostale su vratili u Hrvatsku.

Slovensko društvo je u tom kraju postavilo nekoloko spomen obelježja (vidi slike).

Svi ostali vojnici vračenu su preko karavanskog tunela, koji su bili poslani u logor u Šentvid kod Ljubljane (poznat kraj kao Škofovi zavodi odnosno Biskupski zavodi).

U Šentvidu su bili muškarci smješteni na dvorišču, žene i djeca pa u zgradi. Tu su vojsku podjelili na one koji su mlađi od 18 godina, koje su sa ženama i djecom sa vlakovima odpremili u Hrvatsku. Ostale vojниke oko 18-20 tisuča su vlakovnim kompozicijama odvozili su u Kočevje i tamo ih je grupa krvnikov poznatog **Sime Dubajića** u Kočevskom Rogu po Krenom pobila i bacila u duboko brezno.

Slovensko društvo za prešutjele grobove je tim žrtvama postavilo svoj dosada najljepši spomen objelježje (vidi priložene slike).

U Šentvidu su također vratili 24. i 25. svibnja 1945.g. I. i III. pukovniju Nedićevih dobrovoltaca i Ljotićeve policiju i nekoliko stotina civila i oko 2 tisuče četnika.

Sve su pobijani u Kočevskom Rogu 2 km prije grobišta Hrvata pod Krenom, a to je iz pravca Kočevja, kamo se putuje šumskih putem.

Iz logora u Šentvidu je uspijelo pobjeći 9 ljudi Hrvata, od kojih je stiglo u Italiju samo njih dvojica. Jedna žena je tada u logoru rodila kćerku, majka joj je već umrla, a ona još sada živi u Srbiji Bačkoj Palanki. Broj tih hrvatskih žrtava je oko 5-6 tisuča.

VRAČANJE SLOVENSKIH DOMOBRANA I CIVILA

9. i 10.1945.g. svibnja skroz karavanski tunel vraćeno je oko tisuću slovenskih civila i oko 60 domobrana. Ove grupe nisu niti uspjеле stići do Bleiburga, jer su već prije bile zaustavljene.

Iz logora kod Bleiburga su 27., 28., 29. i 30. svibnja 1945.g. vratili 10676 slovenskih domobrana i 1760 civila. Polovicu skroz karavanski tunel, a drugu polovicu preko Dravograd u logor Teharje kraj Celja. Tu su odvojili slovenske domobrane mlađe od 18 godina od ostalih domobrana. Preostale slovenske domobrane su odveli do Hrastnika, tamo poznati rudarski teren *Stari Hrastnik*, gdje su ih pobili, sve one, koje su vratili skroz Karavanski tunel i preko Škofje Loke u Šentvid. Na području Hrastnika ima oko 30 grobišta.

Desilo se ista sudbina i onih starosti od 18 godina, koje su odveli u Kočevski Rog i pobili kod Macesnove Gorice i u Ušivih jamah.

Preostale su pobili oko Škofje Loke, Kočevskom Rogu, kod Macesnove Gorice i u Ušivim jamama.

Svih vračenih hrvatskih vojničkih postrojbi, hrvatskih civila, Nedićevih dobrovoljaca i Ljotičeve policije i slovenskih domobrana i civila iz Austrije i okolice Bleiburga bilo je oko 40 tisuća.

VRAČANJE HRVATSKIH VOJNIH POSTROJBIIH ZAUSTAVLJENI KOD BLEIBURGA U AUSTRIJI

15.svibnja 1945.g. na zahtjev Britanaca o bezuvjetnoj predaji hrvatske vojske, uz pristustvu Herenčića, Crljena i još nekoliko drugih, položila je oružje. Kolone, koje su se vraćale u Jugoslaviju, bile su duge više desetak kilometara. Preko Dravograda je manja kolona bila usmjerena prema Celju, dok je najveća kolona sa najviše vračenih ljudi išla putem uz Dravu prema Mariboru.

U Mariboru su razdvojili oficire na one koji su pristupili u domobrane i u ustaše do 1943.g. Kod zaselka Bohova kod Tezno bile su još ostale barake od njemačke vojske (temelji tih baraka se još danas vide). Od Pohorja preko Bohova, Dobrave pa do Drave je bio izkopan cik-cak protitenkovski kanal, kojeg je u dužini 5 km izgradio njemački okupator. U njemačkim barakama, koja je bila tu u neposrednoj blizini protitenkovskog kanala, skidali su ljudi do gola, vezali ih te ih odvodili do kanala, gdje su ih pobili i zatraviali u više slojeva. Tako je ekshumacijom u tom protitenkovskom kanalu bilo 1999.g. dokazano, da je bilo na metar dužni 17 ljudskih žrtava.

Nedaleko od protitenkovskih kanala bile so dvije velike šljunčare, koje su također napunjene sa ljudima. Takvih šljunčara ima još puno u okolini Maribora. (vidi sliko nad šljunčaro)

Livade oko zaselka Bohova na Teznom zasadili su sa mladim smrekama 1947.g. Danas je tamo visoka smrekova šuma, koja je prekrila grobišta.

Poseban slučaj je, da su na Križnom putu od Dravograda do Maribora, sve one mnoge iznemogle, kao što su starije osobe i oboljeli, bili ubijeni ili bačeni u rijeku Dravu. Najtragičniji primjer je bacanje žena u Dravu sa Dravskog mosta u Mariboru. Na tom mjestu na mostu je jedna žena od straha rodila djete, koje su krvnici zgasili, a majku su bacili u rijeku Dravu.

Duge kolone produžile su svoj Križni put prema Hrvatskoj i dalje do Makedonije. Kod Štarentala odvojili su od kolone oko 5 tisuća ljudi. Svi ti ljudi bili su pobiti i bačeni u šljunčarne jame kod Štarentala, koji kraj se danas zove po komunistu Kidriču - Kidričevo.

Vojska od 30 tisuća domobrana, koja je položila oružje na Koroškoj u dolini i rijeke Meže, kod Gustanje, je bila također priključena koloni povratka na Križnom putu, koja pak je bila usmerena preko Slovenj Gradca – Gornjeg Doliča - Velenja – Celja – Šentjurja – Rogaška Slatina i dalje u Hrvatsko. Na čitavom tom putu nalaze se mnogobrojna masovna grobišta sa Križnog puta.

Na području Tezno kod Maribora ocenjuje se, da je samo na tom kraju pobijeno i pokopano na mnogim lokacijama od 65 – 73 tisuća žrtava, prema raznim autorima.

HRVATSKA VOJSKA I IZBJEGLICE KOJE SU ZAUSTAVLJNE NA POLA puta PREMA AUSTRIJI

Izbjeglička kolona koja se je kretala skroz Celje za Austriju, i ona iz Slovenskih Konjic, skroz Vitanje - Gornji Dolič – Mislinja prema Slovenj Gradcu i dalje u Austriju, bila je zaustavljena zbog pregovaranja o predaji uz riječicu Paku, koja teče izpod Pohorja preko Gornjeg Doliča prema Velenje i dalje do Celja, i uz rijeku Mislinju, koja teče prema Slovenj Gradcu i dalje prema Dravogradu u Dravu, brojila je oko 60 tisuča ljudi.

Zbog neuspješnog pregovaranja o predaji oružja, došlo je do masovnog ubijanja i potom do pljačke pobijanih u času od 12-13.5.1945.g., gdje su bili najvećim djelom civili. Tu je bilo pobitih oko 8 tisuča (Slovenski državni zbor 1999.g. je službeno objavio taj podatak), te zarobljeno još oko 12 tisuča ljudi. Domačini pričaju, kako je rječica Paka tekla krvava nekoliko dana.

Tragedija, koja se dogodila hrvatskom narodu na tom području, bila je objavljena pod več poznatim izrazom **Bleiburg prije Bleiburga**, u **Hrvatskom slovu** več 13.veljače 1998.g.. Taj dio je u cijelosti ponovno objavio u studenom 2003.g. taj isti tekst autor g.Javor Novak iz Zagreba u svojoj povjesnoj knjizi pod naslovom **DA SAM IMAO HRVATSKU**.

HRVATSKI VOJNICI I IZBJEGLICE UZ RIJEKU SAVU I SAVINJU (LAŠKO, HRASTNIK, TRBOVLJE)

Ove izbjeglice, od 30 tisuča ljudi, na području od Zidanog mosta – Laško – Košnica prije Celja, odvedeni su prema Hrastniku, koje su pobili kod zaselka Marno, Brnica i kod Starog Hrastnika. Te žrtve su bačene o rudarske šahtove. Više tisuča ljudi bačeno je u poznati rudarski šaht u rudniku **Barbarin rov** kod Laškog, poznati kraj **Huda jama**, gdje je slovensko društvo postavilo kapelu 1997.g., koja je bila samo nekoliko dana poslije jako oštećena, bila je sva polivena uljnom bojom. Počinitelje nisu odkrili.

Žrtve bačene u te šahtove bile su na čekanju na livadama kod Dola pri Hrastniku. Dok su dva vlaka ljudi pokrali na željezničkoj stanicu u Laškome te ih onda odveli do tog jaška i bacili ih u prepad. Procjena broja žrtava samo u Barbarinom rovu su različita, ocjenjuje se od 4-8 tisuča žrtava, od kojih najviše Hrvata, onda Slovenaca i nešto Njemaca.

Na području Laško-Hrastnik-Trbovlje ima najmanja 30 grobišta. Žrtve su hrvatski civili, slovenski domobrani, njemački vonji zarobljenici. Tu je Hrvata pobijeno oko 20 tisuča, Slovenaca oko 5 tisuča i njemačkih zarobljenika od 800-900, u razdoblju od 12.-25.5.1945.g.

Manji dio kolone vraćen je prema Hrvatskoj skroz Sevnici - Rajhenburg (Brestanica) – Krško. Dok je bilo oko 500 ljudi pobijenih uz rijeku Savu pri Semiču kod Metlike.

IZBJEGLICE PRAČENE SA MANJIM BROJEM VOJNIKA BREŽICE – NOVO MESTO

Ova kolona, od 4 tisuča ljudi, kretala se putem Brežice – Novo mesto. Ta kolona bila je zaustavljena uz rijeku Savu. Odvedeni su bili o Krakovski gozd (u šumu) gdje su bili svi pobijeni i plitko zatrpani u 11 grobišta. Od tih grobišta ih je 7 na Ponikvarjevi livadi, a 4 se nalaze u Dobruškoj vasi (selo). To je odmah južno u šumi uz autoput 15km kretanjem od Brežica - Novo mesto (odmah iza vojne baze kod Cerklja). (vidi slike)

KOLONA ZAUSTAVLJENA KOD ILIRSKE BISTRICE, PRIMORJE

Žrtve iz te kolone pokopane su u Globovniku na putu od Ilirske Bistrice do Šebnjana. Ostala grobišta su uz potok i zaselka Mala Bukovica. Prema pričanju domaćina žrtava bi bilo oko 5 tisuča. Na tome kraškom području poznate su jame pod imenom fojbe – brezna. Uz Dolenjski potok i u Maloj Bukovci ima 120 -150 njemačkih ranjenika i vojnika.

Kolone civila iz Trsta i Gorice, te iz Julijске krajine (tromeja Italija - Austrija – Slovenija) su pobijeni i bačeni u razne jame – fojbe, koje se nalaze na području Primorske u Brkinima i primorske fojbe u 12 mjestima (područje Brkini su između Postojne i Trsta).

GROBIŠTA ROSENBACH (PODROŽCA) GORENJSKA

Grobovi ispod planine Mežaklja, južno od Jesenica, tu leži dio pobijanih ljudi od skupine vračenih - repreantiranih Slovenaca, kojih je bilo oko 40-50 tisoča u vremenu 1946.-1948.g.

Kod Lancevo ispod Radovljice leže pobijani hrvatski civilisti i dio hrvatske vlade NDH.

U breznu - jami nad Lancovom ispod Radovljice je 20 Slovenaca pobijanih 15-20.5.1945.g.

Begunje iznad Radovljice kod kamnoloma pobito je 42 slovenskih poduzetnika 22.7.1945.g.

Brezno Drolovka pored pruge Kranj – Škofja Loka 6 slovenaca 20.5.1945.g.

Crngrob iznad Škofje loke ima 5 grobišta hrvatskih civila u šumi, gdje leži i jedan dio hrvatske vlade NDH, oko 180 žrtava, pobijani 23-24.5.1945.g.

KAMNIK

ŽRTVE ZAUSTAVLJENIH NA POVLAČENJU

Grobište oko Kamnika su: Svečeva jelša, Kuharjev boršt, Cuzakov travnik, Jevnik pri vasi Sidol, Macestnovec, Šimnov plaz, Kraljev hrib, u kanjonu Kopišče drevesnica (razsadnik jelke) izpod Velike planine, na Dolskem plazu, pobijeni 10.-18.5.1945.g., hrvatskih civila oko 5-6 tisuča, nekoliko grobišta se nalaze u šumi Podgorja, zapadno kod Kamnika.

GROBIŠČE OKO ŠKOFJE LOKE i ŽIRI

Škofjeloški grad (vrt), streljački rovovi u Kranciju, Grapa Sv. Lovrenc, Bodoveška grapa, Virško polje, Zalšča, Hrastniška grapa, pri Muretovi kmetiji, Vester, soteska v Vešptru in Muharijeva grapa pri Žiri, žrtava oko 800 slovenskih domobrana iz grada Škofje Loke.

ŠENTVID NAD LJUBLJANOM

Uz zid izza gradskog groblja pokopano je 60 njemačkih vojnih zarobljenika, 90 Slovenaca, odvedeni iz logora Škofovi zavodi od 18.5.-20.8.1945.g.

Podutik, samo malo zapadno od Ljubljane, prekopani - ekshumirani iz Brezarjevog brezna, koji su bili pobijeni 25.-26.5.1945.g., žrtava 500, gdje ima još i Mađara i Hrvata oko 400 žrtava.

GROSUPLJE, PLANINA MOKREC

200 slovenskih domobrana pobijenih je 26.7.1945.g. mjesto grobišta još nije poznato.

KOČEVJE

PLANINSKO PODRUČJE KOČEVSKI ROG

Stare žage – Golo, 300 slovenskih domobrana pobijenih 26.7.1945.g., na dan sv. Ane.

Grobište Nedićevih dobrovoljaca, Ljotićeva policija in civili Srbi te još 2000 četnika, ukupno u tim jamama 6 tisuča žrtava pobijenih 28.-29.5.1945.g.

Hrvatskih domobrana 18 tisuča pod planinom Kren 30.5.-2.6.1945.g.

Slovenski domobrani u breznima: Macesnova gorica, Ušive jame, Rugarski klanci, Dvojno brezno.

Ukupno svih žrtava na području planinskog masiva **Kočevski Rog** procjenjuje se oko 35 tisuča.

BREŽICE SA OKOLICOM

GROBIŠTE KRAKOVSKI GOZD

Hrvatski bjegunci zaustavljeni na ljevoj obali Save, kod Brežica, pobijeni su u krakovskoj šumi, gdje ima 7 grobišta, na Colaričevu livadi ima 5 grobišta, u zaselku Mrvice 4 grobišta i u Poljčevem peskokopu. Pobijeni u vremenu 10.-12.-13.5.1945.g., ukupno žrtava oko 4500.

Grobište uz cestu Ilirska Bistrica i Mala bukovica. Kolona je bila zaustavljena na povlačenju, pobijeno oko 3500 hrvatskih domobrana i civila, u vremenu 10.-14.5.1945.g., žrtve su morali pokopavati domaći kmeti.

MISLINJA, GORNJI DOLIČ

ŽRTVE I GROBIŠTA KOD POV RATKA NA KRIŽNOME PUTU

Na povratku odnosno na Križnometu putu iz pravca Slovenj Gradec prema Celju, na području Mislinja-Gornji Dolič bilo je pobijeno još oko 2 500 Hrvata u vremenu 20-25.5.1945.g.

CELJE, TEHARJE, SAVINJSKA DOLINA

Grobište na području Celja broji do 40 lokacija, pretežno u urbanom – sada gradskom području. Samo protitenkovski kanal od Teharja – Zgornje Hudinje – Golovec ima dužinu nekoliko kilometara.

Tu je pokopano oko 25 tisuča hrvatskih vojnika, sada je to sve urbani dio naselja grada Celja.

Bežigrad kot Celja – sever – jug 1500 hrvatskih vojnika.

Tabor na Teharju 4-5 tisuča slovenske, hrvatske i njemačke narodnosti.

Dalje su još veća grobišta: Pregrada, Šumski inštitut, grad Mlinarjev Janez, za grobljem na Teharju, zaliveni rudnik Pečovnik za celjskim gradom, Košnica i Tremarje prema Laškom, Petriček, transformatorska stanica Selce, područje Golovca, sajmište na Golovcu, sportska dvorana na Golovcu, park Lava, Lipovškov travnik prema Žalcu, zaselak Lopata, Medlog – Joštov mlin. Cjeloukupna dužina streljačkih rovova u Celju još je nepoznica, pobijeno i pokopano je od 10-15 tisuča hrvatskih bjegunaca.

Iza celjskog starog grada nalazi potok **Hudičev graben**, gdje je i napušteni rudnik Pečovnik. Stariji ljudi, kronologi tvrde, da je tamo u taj rudnik odvedeno oko 12 tisuča ljudi, koji su zaliveni vodom i potopljeni zauvijek.

Kod Žalca u Kotarjevom gozdu leži 150 slovenskih mladoljetnih domobranaca, u Libojima oko 800 hrvatskih bjegunaca, još je neodkrivena lokacija napuštenog rudnika na planini Žvajga iznad grada Prebolda.

Zapadno od Celja ima nekoliko kilometara vojničkih rovova od zaselka Medlog – severna strana Ložnice, močvirnate livade, Cerkov pašnik – streljački rovovi, napunjeni žrtvama.

Ukupno žrtava na području občine Celja 48150 hrvatskih bjegunaca, 2570 Slovenaca, 2450 njemačkih vojnih zarobljenika (točan broj se nikada neće znati). Na celjskom području su mnoga grobišta doslovce pregažena izgradnjom novih objekata i puteva.

VOJNIK KOD CELJA

Uz potok Tesnica spodnja strana ceste, Celje - Maribor šljunčara, te na mjestu današnjeg gradskog groblja grada Vojnik, Tundruš kod Bezovice, dolina Bezovice, kmetijo Preložnik, u šumi oko Bovc. Žrte: hrvatskih bjegunaca 800, slovenaca 60, pobijenih u vremenu od 25.5.-10.6.1945.g.

ŠENTJUR PRI CELJU

U ribogojnici za Presečnikom 50 hrvatskih bjegunaca, izza poljuprивredne škole ima još 60 hrvatskih bjegunaca.

PODČETRTEK

Grobište Šentjur izpod Svetih Gora 150 hrvatskih bjegunaca, a u Pištanju oko 400 hrvatskih bjegunaca.

ROGAŠKA SLATINA

Rogatec ima oko 500 hrvatskih bjegunaca, u Lučah 70 hrvatskih bjegunaca.

SEVNICA

Uz Savu je pokopano oko 250 hrvatskih bjegunaca.

KRŠKO

Dolinom uz cestu Veliki Kamen - Brestanica. Na sredini livade su grmovi, gdje je grobište 500 hrvatskih bjegunaca. Veliki Kamen – Šerbečeva šuma 50-60 hrvatskih bjegunaca. Grobište pod sportskim igralištem 1000-1500 hrvatskih bjegunaca. Ubojstva su bila u vremenu od 15.-16.5.1945.g.

ROGATEC

U kraju Dobovec pri Rogatcu ljevo prema Tošlinu prije prelaza preko pruge pobito 300-500 vojnih zarobljenika u vremenu 7. ili 8.5.1945.g.

CELJE-ŠTORE

U jarkovima između Celja prema Štorama, kod spomenika partizanske celjske čete, na području tarasastog zemljišta zasađenom s smrekama ima oko 1200-1500 hrvatskih bjegunaca. A u poplavljrenom rudniku Pečovniku nekoliko stotina hrvatskih bjegunaca.

BREŽICE

Protitenkovski kanal koji se proteže od regionalne ceste do savskog naselja je 600 slovenskih domobrana te oko 4 tisuće hrvatskih bjegunaca.

MOSTEC, BREŽICE

U protitenkovskim jarkovima dužine više stotina metara, koji se pretežu od grada do rijeke Save, napunjeno je sa do 10 tisuća hrvatskih zarobljenicima, dovedeni skelama po oko 800 ljudi u noći preko Save, koje je trajalo još dosta dugo poslije završetka rata.

MOKRICE KOD BREGANE

Ispod grada Mokrice, samo 2km od graničnog prelaza Bregana i manje od kilometra južno od magistralne ceste leže žrtve, dovezene vlakom iz Zidanog mosta do Brežic i do jama, gdje je završilo oko 10 tisuća žrtava pokolja, najvećim djelom Hrvati. Bilo je to u šestom i sedmom mjesecu 1945.g.

LEŠE KOD PREVALJA, KOROŠKA

Oko grada Turn u više grobišta ima oko 500 žrtava slovenskih, hrvatskih i njemačkih žrtava.

PODRUČJE VELENJE - SLOVENJ GRADEC

Grobišta uz glavnu cestu od kanjona Huda luknja pa do zaselka Pameč (koje se nalazi na pola puta Slovenj Gradec - Dravograd), nastala su od pobijenih zaustavljene kolone hrvatskih bjegunaca na putu prema Austriji. Pobijani su bili u vremenu od 10.-15.5.1945.g.

To je još grobište, nedaleko jugozapadnu od Slovenj Gradca, u Starom trgu, zvanom Žančani, gdje je oko 600 slovenskih domobrana te oko 4500 hrvatskih civila i vojnika.

Prema ocjeni je u mnogobrojnim grobištima leži u toj okolici oko 10-12 tisuća hrvatskih žrtava.

GORICA IZNAD ŠOŠTANJA i VELENJE

Na području Šoštanja ima nekoliko grobišta, nastala kod povlačenja postrojbi i civila, a posebno grobišta nastala kasnije kod likvidacija. Gorica nad Šoštajem ima 50 žrtava raznih nacionalnosti, ponajviše pak domaćih ljudi, strijeljani su 23.5.1945.g. Na raznim lokacijama Šoštanja ima oko 600 žrtava, dok je na području planine Koželj kraj Velenja oko 200 žrtava.

SLOVENJSKE KONJICE

Grobišče za domaćijo Pečovnik, ribnik Partovec, na livadi za Balantovo kuču, uz potok Žičnica u Špitaliću te više lokacija naokolo, Vešenik, u šumi Lesica iznad Konjica, Tepanje, te u šumi kod Stranice. Slovenaca ima 870, hrvatskih bjegunaca 1130, Njemaca 100 žrtava.

SLOVENJSKA BISTRICA

U dva protizračna bunkera tvornice IMPOL bilo je odkopana 400 kostura prije dvije godine. Pobijeni su domaći ljudi 16.1.1946.g. Jedno manje grobište je još kod stare kasarne.

Uz novu autocestu Celje – Maribor sa istočne strane je poširoka šuma imenom Velenik, gdje je također grobište oko 10 pobijanih domaćih bogatijih ljudi.

ŠTERNTAL - KIDRIČEVO

U drvene barake za radnike, koje su služile za radnike kod grdanje tvornice, postao je vojni lager. Prvi su bili tamo dovedeni hrvatski bjegunci uglavno vojnici. Pobijeni su u dva grobišta, njih oko 5-6 tisuća.

Na izpraznjeno mjesto doveli su slovenske Njemce, bogatije domaće ljudi iz Štajerske, čitave obitelji, ukupno oko 5 tisuća žrtava. Pobijeni leže u dodatnih triju grobišta šumi, te izpod tvorničke hale »B«, gdje se proizvodi aluminij.

Dakle ukupno na tom području Šterntala preko 10 tisuća žrtava.

GRAD BORL, KOD PTUJA

Istočno iznad ceste i ispod starim gradom Borl leži pobijenih 1800–2000 hrvatskih bjegunaca. Pobite su morali pokopati domaći kmeti iz gradića Cirkulane. Grobište odkriveno u 2003.g.

MARIBORA I NJEGOVA OKOLICA

Najveće poznato grobište je protitenkovski kanal na Bohovskim livadama, a sada je tamo već velika šuma. Skidali su ljudi do gola u barakama nedaleko kanala, od kojih se još vide betonski temelji tih baraka. Uz protitenskovskih kanala bile su još dvije šljunčare, sada prekrivene asfaltom. Obe šljunčare pune hrvatskih vojnika.

Grobiša su također u kraterima nastalih bačenim avijonskim bombama na Maribor.

Ocenjuje se ili se nagađa, da ima do 74 tisuča žrtava na području Maribora, nekoji procenjuju samo do 50 tisuča a neki oko 60 tisuča žrtava, a nekoji istražitelji za područje Maribora do 120 tisuča.

Hočko Pohorje, to je istočni dio Pohorja, ima šest grobišta, koja se još dobro vide.

Na ostalom području Pohorja ocenjuje se da ima 5 tisuča Hrvata. Dosta kasnije tu je pobijano oko 1400 slovenskih Njemaca, koji su bili pobijeni iduće godine u vremenu 15.-16.1.1946.g.

HRASTOVEC KOD LENARTA KRAJ MARIBORA

Krv je tekla u potocima, takva su svjedočenja, sve do amnestije 7.10.1945.g. Ali tu se je krv prolivala sve do 1952.g., na osnovu komunističkih sudova zvanim *Sodišće slovenske narodne časti*, zbog čijih odluka je bilo formiranih više logora po Sloveniji za održavanje presude ili do smaknuća.

Iz zatvora na gradu Hrastovec žrtve nastale zbog teškog oboljenja i tifusa, a umrli su bili баћeni u Slivničko jezero i na druge lokacije, a njih najmanje 19 domaćih ljudi, ubijeni 17.5.1945.g., ali zasigurno nije to jedino mjesto žrtava iz tog područja. To su bili osuđeni Slovenci, Hrvati, Madžari pa i slovenski Njemci, koji su pomrli zbog težkih uslova života.

Na groblju u Volečini kod Lenarta je u neoznačenih pojedinim grobovima 31 ljudi pomrli na gradu od 10.-29.8.1945.g.

PUT UZ RIJEKU DRAVU: DRAVOGRAD – MARIBOR

Na tom području *Križnog puta*, cesta uz Dravu ima dužinu 70km, gdje ima više manjih grobišta, uglavnom hrvatskih vojnika i civila, koja se još nisu uspjela dokazati. Broj žrtava nije poznat, ali je zasigurno u pitanju više tisuče, jer su se ljudi masovno pokušavali spašavati pa su na bijegu bili ubijeni, bolesne su ubijali i bacali ih u Dravo, o čemu ima mnogo svjedočenja. Samo u Šturmovom potoku (graba) bilo je ubijeno 6 tisuča Hrvata i Crnogorskih narodnih vojnika.

PRIMORSKA I BRKINI

U okolini Logatca su tri grobišta slovenskih domobrana, u Hrušici, pri Postojni grobište civila.

U Vipavi su grobišta: Primčeva boronovka, Benkova ulica in Devetkova kuča. Žrtve su pobijani njemački zarobljenici u vremenu 14.-15.5.1945.g. Za gradskim grobištem uz zid pokopano je 8 Slovenaca, pobijani 17.7.1945.g.

Mučilnikov otok ima pokopanih oko 400 njemačkih zarobljenika.

BREZNO GOLOBIVNA ILI FOJBE U PRIMORJU

Breznu Golobivnica pri Lokvah, istočno od Gorice 12km, ima 1300 žrtava dovedenih iz Trsta.

Kaserova jama, zapadno od Ilirske bistrice 13km, ima 150-200 žrtava njemačkih zarobljenika.

U grobištu kod Nakla ima pobijanih 150-200 civila dovedenih i Trsta.

U breznu u Slapah (planina), od Vipave istočno 8km leže leže pobijani njemaci 10.5.1945.g.

Kod Krvavog potoka, koji je uz granicu kod Trsta, leže 60 žrtava slovenskih civila.

AJDOVŠČINA

Ajdovško polje – Rusne ima 150 žrtava dovedene iz Trsta.

Tiha dolina – Podmeja iznad Postojne, ima 200 žrtava dovedene iz Trsta.

TOLMIN, UZ ITALIJANSKU GRANICU

Streljački rovovi na brdašču tolminskog grada, žrtve čitave familije in vojni zarobljenici. Kasnije je kanal bio miniran, dok se ocenjuje da ima žrtava u kanalu 2-3 tisuće.

Kod uliva riječice Tolminke u Soču bacili su oko 500 ubijenih njemačkih vojnih zarobljenika.

BREZNA KOD SOLKANA, KOD NOVE GORICE

Grobište u jami Grgov pod Sveti goro, slovenski primorski domobrani 300-350 žrtava.

PRIMORJE, BREZNA – FOJBE

Zagomila kod Grgarja, Zelenika kod Trnova, Cvetež kot Trnova, brezno izza Medvedovžem kod Predmeje. Brezno za Robom kod Podmeje, brezno kot Otlice, Andrejčkovo i Ajharjevo brezno.

U tim breznima – jamama ocenjuje se oko 4000-4500 Italijana iz Trsta i Gorice.

Italijanska država procenjuje o odvedenima i pobijanima brojku od 10 tisuča partizanskih žrtava likvidacija Italijana.

Međunarodna suradnja hrvatskog ***Društva za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava*** i slovenskog ***Društva za ureditev zamolčabih grobov*** podpisalo je ***Povelje*** o suradnji 22.veljače 2001.g. u Varaždinu.

NAŠA ZAVRŠNA PORUKA KONGRESU

Znamo, da gore prikazana grobišta nisu podpuna kao ni zbroj tu prikazanih žrtava, koje leže u slovenskoj zemlji. Puno grobišta je prekriveno raznim novo sagrađenim objektima, privatnih kuća, stanbenih blokova, tvornica, parkova ceste, pošumjene površine, potopljene pod vodo i drugo. Znamo da ima pored velikih grobišta mnogo manjih ili pojedinačnih, koji se nalaze uz puteva **marševa smrti**, potoka, raznih livada i vrtova, za koje nikada nećemo saznati. Ljudi grobari, pojedinci ili kmetovi, koji su pokapali mrtve, nisu smjeli pola stoljeća o tome pričati, ostarjeli su i sada ih više nema.

Tako su i sadašnji vlastodršci, sinovi i kćeri na vlasti, kako u Sloveniji tako i u Hrvatskoj, očeva i majki, koji su bili na strani pobedničke revolucije, te su svjesni činjenice, da su njihovi preci posredno ili neposredno krivi za taj holokaust i žele, da polagano prešutjeli grobovi toneju u zaborav.

Namjerno se obje strane prepucavaju oko Piranskog zaljeva, Svetе Gere, Ljubljanske banke i drugo, napuhavaju do visina, da narod uznemiravaju i prave sporove među narodima, da bi na stranu potisnili prešutjelu krivnju svojih mentora i predaka krvave revolucije.

Zbog toga smatramo, da treba treći kongres Hrvatskog žrtvoslovnog društva sa puno moralno odgovornošću to **prešutjelo stanje presječi**, prešutje grobove i grobišta zapisati u povijest, ako nam već nije dana mogućnost, da ta mjesta barem minimalno obilježimo, te jednom žrtve već jednom na evropski civiliziran postupak pokopljemo.

Istraživanja ovih zločina, izvršenog genocida nad svojim narodom i narodima na području nekadašnje Jugoslavije vezane na boljevičku krvavu revoluciju na polovici prošlog stoljeća, koju amaterski obrađuju pojedinci kao i društva, želimo upozoriti na naše rezultate. Predočujemu vam zastrašujuću brojku broja masovnih grobišta za jedno malo područje, nekada crvena savezna republika komunističke Jugoslavije a sada **demokratska** država R. Slovenija, ima najmanje preko jednu tisuću masovnih grobišta. Odnosno, godine 2000. objaljuju se službeni podaci, da ima Slovenija 1151 zaselka ili naselja sa 3888 grobova i grobišta, nešto iz prvog rata a ostalo nastalo drugim ratom i revolucijom. Broj žrtava u grobištima vojnog (voljda revolucije !?) nasilja ima 943 grobišta.

Predlažemu Hrvatskom žrtvoslovnom društvu, da na tom trećem kongresu u Zagrebu **javno osudi komunističke zločine, koje je izvršio u svibnju 1945.godine protiv svoga narodu kao zločin i genocid proti čovječanstvu**.

Želimo također upozoriti hrvatsku i svjetsku javnost, da hrvatska država uopšte nikako ne brine o hrvatskim žrtvama, koje leže u Sloveniji, osim poneke državne delegacije, koje donesu po koji vijenac i zapale svjeću na mjestima, gdje su drugi postavili spomen obilježje umjesto njih. To je tragedija jednog naroda, državne brige o svojim žrtvama i ljudima.

Poznato je, da su Jugo-komunisti na dan 6.1.1946.g., na raznih lokacijama u Sloveniji pokupili čitave obitelji, te ih natrpali na vlak, kao poklon velikome svome bratu, vođi i učitelju Staljinu za realizaciju i teoriju **KOLHOZA** u Sibiru!!!

Prvi takav transport ljudi je preko noći u hladnome vlaku na hrvatsko madžarkoj granici smrznuo i svi su pomrli. Drugi takav transport ljudi su Madžari preusmerili u Austriju prema Grazu, od kojih je ipak preživjelo 32 ljudi. Nekođi od tih su preživjeli tragediju, tada djeca, još su živi. Treći transport ljudi za velikog Azijskog brata dospjeo je preko Austrije u Jesenice, gdje se dogodila jednaka tragedija, ljudi su pomrli u vlaku od mraza. Od tog transporta preživjela je jedna djevojčica i još je živa, koju su roditelji zamotali u svoja odijela, a sebe su žrtvovali za nju.

Izvješće pripremili:

Društvo za ureditev zamolčabih grobov, Ljubljana

Predsjednik: Franc PERME

Društvo za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava, Varaždin

Predsjednik: Franjo TALAN

Povjerenstvo za Sloveniju, Velenje

Predsjednik: Dragutin ŠAFARIĆ

LJUBLJANA, 25.11.2003